

RECENZJE

UŚCINOWICZ S. (red.) – Geochemia osadów powierzchniowych Morza Bałtyckiego. Wydawnictwo Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2011, 356 str.

Obszerna monografia pt. „Geochemia osadów powierzchniowych Morza Bałtyckiego” w języku polskim i angielskim – „Geochemistry of Baltic Sea Surface Sediments” stanowi niezwykle opracowanie kompleksowych zagadnień geochemii osadów dennych Morza Bałtyckiego. Jedynym tego rodzaju opracowaniem obejmuje prace 22 współautorów, którzy są autorami 15 rozdziałów tej książki. Redaktorem tej publikacji jest dr hab. Szymon Uścińowicz, profesor Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, od wielu lat zajmujący się badaniami dna Morza Bałtyckiego.

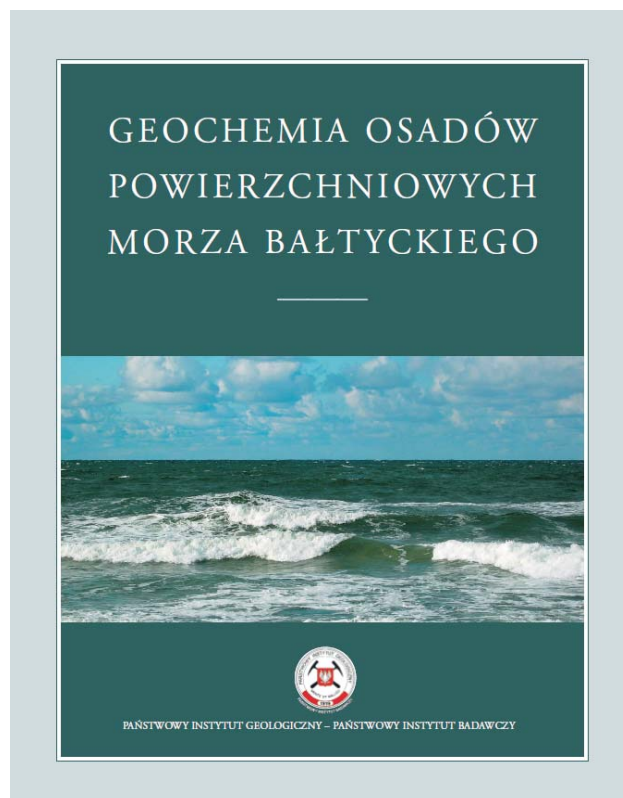
OCENA OGÓLNA OPRACOWANIA KSIĄŻKOWEGO

Problem badań naukowych przedstawiony w omawianej monografii jest niezwykle ważny dla nauki, środowiska przyrodniczego i współczesnej dydaktyki. Podjęcie się przygotowania tak obszernego opracowania przez wybitnych specjalistów z tej wąskiej, a ważnej problematyki można uznać za wyjątkowy sukces. Trudno jest kierować tak dużą grupą badawczą obejmującą prace całościowo problemowe, by zachować ciągłość terminologiczną. Redaktor naczelny wydania Szymon Uścińowicz opanował świetnie warsztat badawczy i warsztat merytoryczny stworzenia opracowania całkowitego nowatorskiego. Jak w każdym opracowaniu zbiorowym są tutaj pewne „luki” naukowe, które wynikają z technologicznych badań i zdecydowanie wyprzedzają cykl wydawniczy książki, który zwykle jest za długi w czasie.

OCENA MERYTORYCZNA PODRĘCZNIKA

Ocenę merytoryczną tak ważnej monografii przestawię w punktach ze względu na interdyscyplinarność problemów badawczych.

1. Wykazano wzajemną zależność między różnymi częściami składowymi środowiska morskiego.
2. Stwierdzono, że układ woda morska–zawiesina–osad denny są w stałej dynamice.
3. Określono wpływy klimatyczne i hydrologiczne na zachodzące przemiany w toni wodnej sięgającej do dna morza.
4. Wykazano postępującą eutrofizację Morza Bałtyckiego w korelacji z silną presją antropogeniczną.
5. Wykazano oddziaływanie zanieczyszczeń chemicznych (w tym metali śladowych i farmaceutyków) na biocenozę Morza Bałtyckiego.
6. Przedstawiono procesy biokumulacji i biomagnifikacji w Morzu Bałtyckim.

7. Określono czynniki biotyczne i abiotyczne wpływające na osady Morza Bałtyckiego.

8. Stwierdzono istotne przemiany w osadach dennych na przestrzeni lat z uwzględnieniem prądów morskich i erozji dna Morza Bałtyckiego.

9. Stwierdzono nieodwracalne zmiany spowodowane deficytem tlenowym.

10. Określono jak ważną rolę spełnia pełny monitoring Morza Bałtyckiego zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną.

11. Przedstawiono problem geochemii Morza Bałtyckiego w skali lokalnej i globalnej.

PODSUMOWANIE

To unikatowe, naukowe opracowanie spełnia wszystkie wymagania stawiane nowatorskim pomysłem i wnosi innowacyjność strony polskiej w badania Morza Bałtyckiego. Zespół autorów monografii wykonał gigantyczną pracę naukową. Ta prekursorska pozycja naukowa jest wyjątkowo potrzebna na polskim rynku wydawniczym, wypełniając istotną lukę badawczą. Podręcznik jest niezbędny dla pracowników naukowych, doktorantów i studentów, jak również dla specjalistów z branży inżynierskiej, rekultywującej pobrzeże Morza Bałtyckiego.

Jerzy Siepak